

Upphandlande organisation

Region Västmanland
Tobias Löfgren

Upphandling

LOV avgiftsfri allmäntandvård till barn och unga
DU-UPP17-0006
Sista ansökansdag: 2026-11-20 00:00

Symbolförklaring

Texten ingår i annonsen	Texten ingår i kvalificeringen
Texten kommer att ingå i avtalet	Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen
Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas	Frågan är viktad och ingår i utvärderingen
Frågan är markerad för särskild uppföljning	Frågan ställs endast upplysningsvis
Frågan besvaras av upphandlaren	

2. Regelverk för valfrihet inom avgiftsfri allmäntandvård för barn och unga

2.1 Valfrihet

2.1.1 LOV

Detta regelverk gäller från 2017-01-01.

Regionen har inom allmäntandvård till barn och unga valfrihet enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Barn och unga folkbokförda inom Västmanland ska till och med det kalenderår de fyller 21 år med tillägg av de åldrar som det beslutats av riksdagen att utökas med, succesivt fram till 2019-01-01 få möjlighet att välja vilken privat eller offentlig vårdgivare inom allmäntandvård som ska utföra tandvård. De vårdgivare som kan väljas ska ha kontakt med regionen.

Tandläkare med svensk legitimation kan ansöka om att bli godkända.

2.1.2 Ickevalsalternativ

För den som inte väljer vårdgivare inom allmäntandvård ska regionen tillhandahålla ett så kallat ickevalsalternativ. Folk tandvården Västmanland AB är förnärvarande Region Västmanlands ickevalsalternativ.

2.2 Omfattning

2.2.1 Omfattning

Antalet barn och unga som omfattas av den avgiftsfria tandvården till alla barn och unga folkbokförda i Västmanland beräknas till 57 000 patienter med succesiv utökning med 3 500 patienter 2018-01-01 och 3 500 patienter 2019-01-01.

2.2.2 Information om det fria valet

Information om det fria valet sänds till blivande 3-åringar. Alla nyinflyttade barn och ungdomar, folkbokförda i Västmanland, får information om möjligheten att välja bland de vårdgivare som tecknat kontrakt med Region Västmanland. Regionens tandvårdsenhet ansvarar för genomförandet av valet och att alla barn och unga har en ansvarig vårdgivare.

2.2.3 Erbjudande om undersökning

Det första erbjudandet om undersökning ska ske senast det kalenderår barnet fyller 3 år. Alla ungdomar som blir 21 år ska erbjudas undersökning det kalenderår de fyller 21 år med en succesiv ökning i enlighet med beslut av riksdagen.

Nyinflyttade barn och unga ska erbjudas undersökning inom 6 månader räknat från datum för inflyttning.

2.2.4 Övertagande av vårdansvar

Den vårdgivare som har slutansvar, ickevalsalternativet, svarar för alla barn och unga, till dess att ett eventuellt besked om övertagande av vårdansvar från annan vårdgivare inkommit till regionen för omregistrering. Regionens tandvårdsenhet ska alltid meddelas vid byte av vårdgivare. Byte av vårdgivare kan ske när som helst men bör i möjligaste mån minimeras för att ge ett så gott behandlingsresultat som möjligt.

Vid byte av vårdgivare insänder den nya vårdgivaren ifylld [övertagandeblankett](#) till regionens tandvårdsenhet. Ersättning lämnas månaden efter att övertagandeblankett inkommit till regionen.

2.2.5 Specialisttandvård

Specialisttandvård till barn och unga, med undantag av tandreglering, utförs av Specialisttandvården Region Västmanland och omfattas inte av lagen om valfrihetssystem (LOV).

Tandreglering i Region Västmanland omfattas av valfrihet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

2.2.6 Remiss

Om den årliga utvärderingen visar att antalet remisser är ojämnt fördelade till specialistklinikerna, tas detta upp till diskussion i samrådsgruppen.

2.2.7 Allmäntandvård till barn 0-2 år

Folktandvården Västmanland AB har f n slutansvar för barn 0-2 år, samt information till mödravårdscentral, MVC, och barnavårdscentral, BVC.

Vid 1 års kontroll på BVC screenar BVC sköterska barnen genom att "lyfta på läppen" för att kontrollera aktuellt tandstatus. Vårnadshavaren får även svara på en enkel enkät för att identifiera barn med kariesrisk. Då risk föreligger hänvisas barnet till Folktandvården Västmanland AB för omhändertagande.

Vid övriga behov av tandvård som trauma, misstänkt karies med mera, där vårnadshavare behöver kontakt med tandvård ansvarar Folktandvården Västmanland AB för denna vård.

2.2.8 Helgjour

Helgjour är ett uppdrag som innebär jour alla lördagar, söndagar samt övriga helgdagar året runt. Helgjouren är kostnadsfri för barn och unga och kostnaderna täcks av regionens ersättning för helgjour.

Folktandvårdens Västmanland AB har ansvaret för helgjouren vilket innebär att behandling sker utan extra kostnad för ansvarig vårdgivare.

2.2.9 Akuttandvård

Kostnaden för akuttandvård utanför helgjour betalas av ansvarig vårdgivare. Akuttandvård ersätts med ett fast belopp på 650 kr. Eventuellt jourtillägg 300 kr gäller för tider och dagar under helg när den så kallade helgjouren inte är tillgänglig. Se blankett "Tandvårdsräkning, Akuttandvård"

2.2.10 Vårdåtagande

Vårdgivare som tecknat kontrakt med regionen förbinder sig att ta emot samtliga barn som söker vård. Fullständig tandvård ingår i åtagandet.

2.2.11 Vårdåtagande - undantag

Viss tandvård omfattas inte av den ersättning som ingår i åtagandet. I dessa fall ska alltid en förhandsbedömning på planerad vård med begäran om ersättning sändas till regionens tandvårdsenhet innan behandling startats. Detta kan ske i följande fall.

Stora restorationer eller skador

Regionen ersätter fast protetik på barn och ungdomar efter förhandsbedömning. Semipermanenta konstruktioner kan ersättas om de beräknas sitta kvar som t e x luckhållare.

All ersättning sker enligt det statliga tandvårdsstödet referensprislista.

Trauma

Flertalet tandförluster på grund av trauma inträffar i unga år ([1]) när individen är i tillväxt. Implantatterapi är därför ofta inte möjlig vid den ålder när tanden har gått förlorad eftersom käkarna inte vuxit färdigt. Detta medför behov av protetiska ersättningar under individens tillväxt.

Implantat

Inom tandvård som ett led i sjukdomsbehandling för vuxna, gäller för agenesier att *minst tre tänder i en kvadrant eller minst fyra tänder i en käke saknas och har medfört en tandlucka* för att behandlingen ska omfattas av samma avgiftsregler som för öppen hälso- och sjukvård.

Enligt [Tandvårdsförordning \(1998:1338\)](#) gäller reglerna enbart om missbildningen inte endast är av ringa omfattning. Tidigare tillämpades en

mer generös bedömning av vad som skulle anses vara av "ringa omfattning" De stramare reglerna inom vuxentandvården innebär att det är viktigt att ha en riktlinje om implantat som terapival inom avgiftsfri tandvård för barn och unga. Detta har betydelse vid planering för bland annat tandregleringsbehandling.

Behandling med implantat inom barn- och ungdomstandvården ska alltid utföras i samverkan med specialist. Bedömningsgruppen ska alltid kontaktas vid implantatbehandling på barn och ungdomar. Vägledande för bedömningen ska vara de riktlinjer som tagits fram vid konsensuskonferenser om implantatbehandling ([2]) och avseende behandling av unga individer ([3]).

Hård bettskena

Hård bettskena utförd på bettfysiologiska indikationer kan ersättas efter godkänd förhandsbedömning

[1] **Glendor U.** On dental trauma in children and adolescents. Incidence, risk, treatment, time and costs. Akademisk avhandling 2000.

[2] **Gotfredsen K, Carlsson G E et al.** Implants and/or teeth: consensus statements and recommendations. J of Oral Rehab 2008; 35: 2-8.

[3] **Koch G, Bergendal T, Kvint S, Johansson U-B. (editors).** Consensus conference on oral implants in young patients. Gothia. 1996.

2.2.12 Bedömningsgrupp

För att säkerställa att barn och unga med komplicerade terapival eller där behandlingen innefattar implantat, ska få adekvat vård vid rätt tidpunkt, finns en bedömningsgrupp inom specialisttandvården som har att bedöma:

- vilken/vilka terapier som är odontologiskt, medicinskt och estetiskt att föredra
- vid vilken tidpunkt i individens utveckling det är lämpligt att utföra vården

Samtliga vårdgivare har en skyldighet att anlita bedömningsgruppen som finns inom Specialisttandvården Region Västmanland. Bedömningsgruppens svar ska bifogas förhandsbedömning.

2.2.13 Journalhantering

Vid byte av vårdgivare ska, efter myndig patients eller målsmans medgivande, journalkopia inklusive remissvar eller konsultationssvar samt röntgenbilder och eventuella modeller översändas till den nya vårdgivaren. Modeller och röntgenbilder är att betrakta som lån.

2.2.14 Försäkringsskydd/garanti

Vårdgivare som åtar sig avgiftsfri tandvård till barn och unga ska vara ansluten till en försäkring som skyddar patienten vid eventuell behandlingsskada. För protetiska arbeten gäller ett års garanti för avtagbar protetik och två års garanti för fast protetik.

2.2.15 Undantag från den avgiftsfria tandvården

Tandvård till barn och unga är avgiftsfri för patienterna dock finns undantag såsom:

- *debitering vid uteblivande*
- vård som bedöms ligga utöver vad som är nödvändigt för att uppnå ett estetiskt och funktionellt tillfredsställande bettförhållande

Vård utöver vad som anses nödvändigt får endast utföras om vårdåtagande i övrigt är fullgjort.

Se bilaga "Uteblivande barn och unga (debitering)"

2.2.16 Uppföljning

Tandvård till barn och unga kommer att följas upp angående:

- antal patienter som får behandling
- uppföljning av patienter som bedöms av bedömningsgruppen
- epidemiologiska data enligt särskild blankett

- erfarenheter och utvärdering av tandvårdsersättningsmodellen
- specialistremisser – omfattning och fördelning
- antalet undersökta barn fördelade per riskgrupp

2.2.17 Epidemiologi vid uppföljning

Epidemiologiska variabler, EPI, ska registreras vid varje undersökningstillfälle.

Undersökningdatum samt nästa revisionsdatum registreras förutom hälsotillstånd och diagnoser. Blankett "Epidemiologisk rapport för barn och unga vuxna" insänds månadsvis till regionen. Detta är en förutsättning för att tandvårdsersättningen ska utbetalas. Vårdgivare som har mer än 1 000 barn listade ska kunna skicka in uppgifter elektroniskt. Övriga vårdgivare får skicka in uppgifter via papper.

2.2.18 Ersättning

Ersättning, den så kallade barnpengen, är ett fast belopp som utgår per patient och år. Utbetalning sker med en tolfedel varje månad.

Om en patient folkbokför sig i annat landsting/region övergår behandlings- och kostnadsansvaret till det nya landstinget/regionen.

2.2.19 Samrådsgrupp

En samrådsgrupp, som har att diskutera frågor av gemensam art och för att utbyta information, sammankallas 2 ggr/år. I gruppen ingår regionens tandvårdsenhet, företrädare för Specialisttandvården inom regionen, företrädare för privattandläkarna, Folk tandvården Västmanland AB och företrädare för privata tandhygienister. Sammankallande är regionens tandvårdsenhet.